Obwieszczenie.

Dnia 10go Stycznia 1849. r. o godzinie 10 zrana rozpocznie się w Kurniku, w pałacu Działyńskich, walne zebranie delegowanych Ligi polskiéj, końcem obrania nowéj dyrekcyi i ułożenia ustawy organicznéj, na które podpisana dyrekcya szanownych delegownych zaprasza. Projekt do ustawy organicznéj i Regulamin obrad podają się do publicznéj wiadomości.

Poznań, dnia 23. Grudnia 1848.

Dyrekcya główna Ligi polskiéj.

Cieszkowski. Potworowski Libelt.

USTAWA ORGANICZNA LIGI POLSKIÉJ

(jako projekt od dyrekcyi tymczasowéj.)

TYTUŁ I.

Cele.

§ 1. Liga polska ma na celu utrzymanie, bronienie, popieranie, i rozwijanie sprawy narodowéj polskiéj na drodze jawności i legalności.

§ 2. Pod wyrażeniem sprawy narodowéj polskiéj rozumieją się: prawa cywilne, polityczne i narodowe Polaków, język polski, oświata i obyczaje narodu polskiego, naturalne Polaków między sobą połączenie, ich związek konieczny z przeszłością i dziejami narodu, normalne rozwijanie wszelkich pierwiastków narodowych, nakoniec byt ich materyalny.

§. 3. Cel Ligi polskiéj bliżéj się zatem przedstawia:

a) w bronieniu praw i swobód narodowych w obec rządu, w obec zgromadzeń sejmowych i opinii publicznéj, tak w kraju, jak za granicą;

b) w rozwijaniu oświaty narodowéj przez książki, szkoły, ochrony, itp.;

c) w zasilaniu ducha publicznego między Polakami przez stowarzyszenia i pisma;

d) w utrzymywaniu moralnego związku między sobą przez braterstwo i wpływ wzajemny moralny;

e) w polepszeniu bytu materyalnego na drodze wzajemnéj pomocy, przez wszelkiego rodzaju organiczne instytucye.

TYTUŁ II.

Środki.

§. 4. Środkami do dopięcia celow Ligi polskiéj są:

a) wolność associacyi, czyli prawo zawięzywania towarzystw do godziwych celow i wspólne nad temiż obradowanie;

b) wolność druku, czyli prawo obwieszczania publicznego wszelkich zdań, zasad i opinii, przez druk i słowo, w przedmiotach tak politycznych, jak urzędowych i osobistych;

c) dobrowolne składki, ofiary i usługi osobiste.

TYTUŁ III.

Organizm Ligi na wewnątrz.

§. 5. Liga polska jest federacyą, czyli związkiem Lig pojedyńczych, stowarzyszonych do narodowych celów, pod kierunkiem i zarządem jednéj głównéj dyrekcyi.

§. 6. Jednym rozległym szczegółem téj federacyi jest Liga polska niniejszym statutem objęta, ograniczająca się na Polaków pod berłem pruskiem zostających.

§. 7. Liga polska, w granicach poprzednim §. określonych, rozpada się na Ligę Poznańską, Pruską i Szląską.

§. 8. Każdy z tych trzech szczegółów Ligi polskiéj jest znowu federacyą stowarzyszeń podrzędnych, dzielących się:

a) na stowarzyszenia, czyli Ligi powiatowe,
b) " " " obwodowe,
c) " " " specyalne.

§. 9. Ligą specyalną jest stowarzyszenie członków do pewnego wytkniętego celu, np. stowarzyszenie agronomów polskich, stowarzyszenie rzemieślników polskich, lub pewnéj klassy rzemieślników, towarzystwo oświaty ludu, ksiąg elementarnych itp.

§. 10. Ligi obwodowe i powiatowe nie są na jeden przedmiot ograniczone, ale rozciągają się na wszystkie cele narodowe.

TYTUŁ IV.

Organizm Ligi na zewnątrz.

§. 11. Stowarzyszenia zagraniczne, na rzecz narodowości polskiéj, tworzą Ligi przyjaciół Polski.

§. 12. Stowarzyszenia krajowe między inno-plemieńcami, na rzecz narodowości polskiéj, tworzą Ligi tego samego nazwiska.

§. 13. Ligi przyjaciół Polski tak krajowe, jak zagraniczne, tworzą z Ligami polskiemi jednę federacyą i komunikują się z niemi za pośrednictwem wydziału korespondencyi zewnętrznéj.

§. 14. Ligi przyjaciół Polski tak zagraniczne, jak krajowe, mają swoje osobne statuta i osobne dyrekcye.

§. 15. Mogą być zakładane w ogólnych, lub w specyalnych celach, ku wspieraniu sprawy narodowéj polskiéj. Jako takie mogą stanowić osobną w sobie organizacyą.

§. 16. Zagraniczne mogą się składać, albo z Polaków za granicą mieszkających i z mieszkańców krajowych, albo też wyłącznie z jednych i drugich.

TYTUŁ V.

Członkowie Ligi.

§ 17. Członkiem Ligi polskiéj może być każdy Polak, albo sprawie polskiéj dowodnie przychylny.

§ 18 Każdy staje się członkiem Ligi, który swoje przystąpienie dyrekcyi odpowiedniéj oświadczy, i do rocznéj składki w ilości najmniej jednego złotego polskiego zobowiąże się.

§ 19 Przystąpienie do Ligi mieści w sobie obowiązek poddania się rozporządzeniom dyrekcyi bezpośredniéj, a w dalszem następstwie dyrekcyi głównéj, oraz pełnienie tych powinności, jakieby na każdego członka w szczególności włożone zostały.

§ 20. Korzyści z Ligi przedewszystkiém o tyle spływają na pojedyńczych członków, o ile spływają na ogół; z tąd każdy członek interes partykularny interesowi ogółu poddać powinien.

§ 21. Głównym charakterem każdego członka jest: poświęcenie się dla sprawy narodowéj i czynne działanie w téj sprawie. Charakterem wszystkich członków jest: przestrzeganie polskości, trzymanie się społem i wspieranie się wzajemne.

§ 22. Każdy członek winien uczęszczać na właściwe zebrania Ligowe. Ma prawo podawania tamże wniosków, zabierania głosu i głosowania.

§ 23. Każdy członek, będąc stróżém sprawy narodowéj, czuwa nad nią, i czy to przez dyrekcye właściwe, czy przez pisma publiczne, przestrzega interesu narodowego.

§ 24. Każdy członek przestaje być członkiem Ligi Polskiéj:

a) gdy sam wystąpi;
b) gdy wykluczonym zostanie.

§ 25. Wykluczenie nastąpić tylko może:

a) gdy bez usprawiedliwiających go powodów z obowiązków nań włożonych upornie się wymawia,
b) gdy działa wbrew interesowi polskiemu;
c) gdy niemoralność życia, lub czyn hańbiący robi go niegodnym uczesnictwa narodowego;
d) gdy nałogowi pijaństwa oddaje się.

§ 26. O wykluczeniu członka stanowi właściwe zgromadzenie większością głosów wszystkich członków, stanowiących toż zgromadzenie.